

dal, *Eixalada*, 175); 952: *Volvir* (Abadal, *Cat. Carol.* II, 97.14); 968: *Bulvir* (Abadal, o. c. 198); 985: «--*Vulcaria*, -- *Aragolizam* cum eccl. S. Iacobi, *Bulvir* cum eccl. S. Caecilie -- *Ventegola* --» (*MarcaH.*, c. 935.38); 1011: «--*Ventajola* -- *Vulvirri* -- *Saga* --» (*MarcaH.*, 980.49); 1074: «mansum de Ceritania qui est in villa *Arcione*, subjungit de I parte in villa *Buluuiro*, de II in villa de *Surigera* --» (coñe. Moreau, xxxi, 9); 1180-85: *Boluir* (MiretS, *Més ant. doc. cat.* 32; *BABL* VII, 164); 1195: *Boluir* (SerraV, ¹⁰ *Pinós i Mtpl.* I, 50); 1306: *Boluirrio* (SerraV, ib. 58); 1359: *Bolvir* (*CoDoACA* XII, 90).

Ponsich (*Top.* 154) hi afegeix *Volvir* 958 *Volvirium* 1267, i quatre cites de *Bolvir* en el S. XIII; ultra un *Bulver* de 925, i *Bulberio* de 1289, que caldria poder localitzar en docs. citats, publicats o identificats abans de donar-los com a formes fidedignes.

ETIM. Ningú n'ha dit res concret o seriós (car és clar que no ho és fer-ho venir del NP medieval *Volveradus*, com ho fa Mn. J. Segura, *Certamen Gir.* 1892, 41, en la seva idea fixa antroponímica). L'única guia certa que tenim és que dels noms de pobles i llogarets de Cerdanya, més dels 4/5 són indubtablement pre-romans, i entre aquests formen majoria aclaparadora els d'etimologia bascoide (o si es vol ibero-basca); en E.T.C. vaig assenyalar 36 etim. bascoïdes de pobles i llogarets de Cerdanya i Baridà clares i bastant segures; a les quals encara s'hi havia d'afegir la de *Bar*, la d'*Ovansa*, la d'*Age*, la de *Navascorri* i les explicacions molt probables d'*Arsèguet*, de *Saltèguet*, d'*èguet*, *Ordèn*, *Saga*, *All*, *Llo* i alguna altra; de totes les quals no ha calgut rebaixar més que *Bolquera* que resulta cèltic, supra), però que és a la punta NE. de Cerdanya, quasi en el Capcir.

Es doncs raonable esperar que es trobi per a *Bolvir* una explicació dins el mateix branc lingüístic. I se n'hi veu una de ben planera, almenys en l'aspecte formal: BURU-IRI 'el poble del cap', dissimilació *Bulvir* → *Bolvir*.

Per fer-la acceptable semànticament, només caldria suposar que el nom s'aplicà inicialment al «Veinat d'Àmunt» que és un dels quatre que depenen del poble; postulat no gaire imaginatiu car el procés comú en l'evolució dels poblats dels temps revolts dels Ss. IV-X, ha tendit pertot a traslladar el gros de la població des dels alts a la terra plana. Ni tan sols hauríem de comptar amb dissimilació si admetem que el bc. *buru* ve d'un *BULU ibero-basc originari, com ens hi induirà l'apèndix que dediquem a *Bodolui* < *Bodolui*, i com ho hem admès i fonamentat en l'article ⁵⁰ *BOLÒS*. Tindrem en *Bolvir* una formació en *-iri* com en *Buixiri* (E.T.C. I, 137) al costat de *Buixasse* (I, 128), nom de l'alt Pallars on s'han conservat les vocals, apocopades a Cerdanya.

Fent un còmput de les onze mencions antigues, notem que hi ha *rr* doble en la primera i segona, *-r* simple en les tres següents, *rr* en la sisena i en la desena, però simple en les altres; és a dir entre les cinc anteriors a l'any 1000 n'hi ha dues amb *-rr*, que són les més antigues. Ens preguntem si això ens ha d'orientar per ⁶⁰

a l'etim., o si no és més que un convencionalisme gràfic, com ho és ara la grafia oficial *Err* (encara que sona *ér* amb «*era*» simple, exactament com la de *Ur*). Faria creure que tingui un valor històric el fet que siguin les més antigues. Som justament a la part del domini català on és usual, almenys en toponímia, l'apòcope de la vocal final darrere *-RR*: *La Tor*, *Er(r)* de EKERRI, *Navascor* (o *La Vascort*) NABASKORR, *La Quar* ILLAKORRE etc.

Aquest indici, doncs, ens induiria a pensar que el segon membre del compost sigui el bc. ERRI 'país, paratge', més que IRI 'població'. No podem pas dir, però, que sigui una guia segura; entre altres perquè la *-RR* ha restat audible en *La Tor*, en *Er(r)*, i en *La Baskór*, mentre que és muda en *Bolvir*; i perquè les mencions medievals amb *-r* simple en el nostre, semblen massa nombroses i massa antigues per ser més desdenyables que les altres; fins i tot si aquests arguments són recusables, hi ha el fort escrípol de la *i* tònica i no *e*, com en EKERRI > Ezerr > Er. En fi no deixen de donar-se també casos ben semblants de *rr* secundària: *Cabanamadirri* < CAPANNA MATERIAE (cabana de fusta), a l'alta vall d'Assua; i tota la sèrie dels *Escararre*, *Ginestarre*, *Toscarri* etc., aplegada en E.T.C. I, 138-9, provinent del sufix ll. *-ARE* vasconitzat. Atinuem-nos, doncs, a l'etim. BULU-IRI.

No deixem de fer constar, com sempre, que he explorat altres possibilitats etimològiques. No hi ha cap base si ens remuntem cronològicament, per relacionar amb *Bolquera*. Havia pensat si podia resultar de *bell obir* o *bell albir*; però d'aquesta versió innovada de la idea de 'Bella-vista' no sé més que un cas (potser recent): *Bellobir* raonet de vall damunt Bigues (Vallès), potser més de creació literària que rústica; i ni la topografia (no essent valls ni muntanyes) ni el detall fonètic (haplologia) no ens hi animarien: sobretot la *-lv* constant de la documentació del nom present oposa un desmentiment inequívoc a la *-B-* de *albir*, *albirar*, *ARBITRARE*. No pensem tampoc en un NP germ.: un WULFHARI, només vagament s'hi acostaria: car el resultat hauria estat **Golfer* (amb *G-*, *-f-* i *é*, no pas *B-*, *-v-*, *-i*).

Bolbis. Nom de persona, que només sé d'un lloc proper a *Bolvir*: *La Bastida d'Hortons* («la muller d'en *Bolbis* de la Seu», *Spill* de Castellbò): deu ser un plural de *Bolvir*, com si diguéssim 'els Bolvirs, la família de *Bolvir*'.

Apèndix sobre *BOLODUI* o, de fet: *BODOLUI*

Nom de lloc poc conegut, que com a tal no m'ha semblat possible d'exposar, sinó breument en apèndix; figura en el Cpbr. de Rialb (Vall d'Assua), de 1602 (f° 76r). M'informen allà que és un paratge del terme de Seurí, i em diu Joan Lluís Pallarès que avui s'usa en plural, i convertit en *Los Bodoluijos*. Ja es veu el que ha passat: se'n formà plural *Bodolúis*, pron. vulgarment *Bodolúis* (així com diuen les *raís*, plural de *rai* = cat. central *raigs*), repetint el cas de *Subenuix*, *Costuix*, *Espalduix*, *Arduix* (E.T.C. I, 186), *Garduix* etc.; i després, reiterant la pluralització, s'han donat